

ΑΙ ΤΡΕΙΣ ΣΤΑΘΕΡΑΙ ΤΗΣ ΠΟΛΙΤΙΚΗΣ ΣΚΕΨΕΩΣ

FRANCISCO ELIAS
DE TEJADA
Y SPINOLA

Ἐταίρου τῆς Ἐταιρείας
«Βυζαντινός Πολιτισμός»

Εἰς τὴν ἱστορίαν τῆς πολιτικῆς σκέψεως ὑπάρχουν μόνον τρεῖς πορεῖαι σταθεραί, αἱ ὅποιαί ἐπαναλαμβάνονται εἰς οἰονδήποτε πολιτικὸν πιστεύω: Ὁ Λιμπεραλισμός, ὁ Ὀλοκληρωτισμός καὶ ἡ Παράδοσις.

1. Ο ΛΙΜΠΕΡΑΛΙΣΜΟΣ

Ὁ Λιμπεραλισμός θεοποιεῖ τὸ ἄτομον καὶ δι' αὐτὸ ἀρνείται τὴν ἱστορίαν. Γεννᾶται πάντοτε ἀπὸ τὴν ὑπέροχον ἀξίαν, ἡ ὅποια ἀποδίδεται εἰς τὸν ἄνθρωπον, ὅστις ἀναγνωρίζεται ὡς μέτρον τοῦ σύμπαντος. Ὁ Λιμπεραλισμός, λοιπόν, εἶναι ὁ φυσικὸς καρπὸς τῆς ἀνθρωπολογικῆς αἰσιοδοξίας.

Εἰς τὴν σύγχρονόν μας Δύσιν ὁ Λιμπεραλισμός εἶναι ἡ ἔξαρσις τοῦ φυσικοῦ ἔναντι τῆς ἱστορίας, με συνέπειαν τὴν ἀποδέσμευσιν τῆς ὑπευθυνότητος τῆς ἀνθρωπίνης ζωῆς ἀπὸ τὴν ὑπερβατικὴν. Αἱ γενεσιουργοὶ αἰτίαι ὑπῆρξαν δύο: Ἡ ὀμμανιστικὴ παρανοσοίησις τοῦ πολιτισμοῦ καὶ ἡ λουθηρανὴ ἀνευθυνότης ἔναντι τοῦ προβλήματος τῆς αἰωνίου σωτηρίας.

Ὁ ὀμμανισμός ἀντιτάσσει τὸν ἀρχαῖον ἄνθρωπον τοῦ ἑλληνο-λατινισμοῦ εἰς τὸν ἄνθρωπον τοῦ μεσαίωνα καὶ προσπαθεῖ νὰ συνδεθῇ μετὰ τὸν προχριστιανικὸν κλασικισμὸν καὶ εἰς τὴν τέχνην καὶ εἰς τὰς λογοτεχνικὰς μορφὰς καὶ εἰς τὴν φιλοσοφικὴν σκέψιν.

Ὁ 15ος αἰὼν ἀπαρνεῖται τὸν 13ον ὑποτιμᾷ τὴν ὑπέροχον σύνθεσιν τῆς Ἀριστοτελικῆς Φιλοσοφίας μετὰ τῆς Θεολογίας καὶ κυρίως τὴν νομιναλιστικὴν ἀλλοίωσιν, ἡ ὅποια ἦτο στενωδὸς συνδεδεμένη μετὰ τὸν πρῶτον ὀμμανισμὸν. Ὁ Φραγκίσκος Πετράρχης, πατὴρ τοῦ ὀμμανισμοῦ, θὰ ἀποδεχθῇ τὴν ἀρχαίαν «χριστιανικὴν φιλοσοφίαν», ἀλλὰ θὰ κατακρίνη τὸς θεολόγους, οἱ ὅποιοι χρησιμοποιοῦσαν χονδροειδῆ λατινικὴν καὶ ἔζων εἰς «ALTERNATIONIBUS ET CAVILLATIONIBUS DYALECTIS» (EPISTOLA DE RE RIUM FAMILIARUM, 1,2). Ὁ ποιητὴς ἀπέβλεπε εἰς τὸ νὰ ἀποκαταστήσῃ τὰς τέχνας τοῦ TRIVIO ὡς αἰσθητικὴν βάσιν τῆς χριστιανικῆς φιλοσοφίας· ἀλλ' ὅχι δι' αὐτὸ ἀπηνεῖτο τὴν μεσαιωνικὴν περὶ ἀνθρώπου ἀντίληψιν. Ἡ καλύτερα σύνοψις τῆς θεωρίας του ἐπὶ τῆς ὀμμανιστικῆς χριστιανικῆς γνώσεως εὐρίσκεται εἰς τὸ VII Σονέττον τοῦ IL CANZONIERE.

Ὁ Χριστιανικὸς ὀμμανισμὸς τοῦ 13ου αἰῶνος κατέληξεν εἰς τὴν παγανιστικὴν θεοποίησιν τοῦ ἀνθρώπου κατὰ τὸν 15ον αἰῶνα μετὰ τὴν ἀφίξιν εἰς τὴν ἰταλικὴν χερσόνησον τῆς ἑμάδος τῶν στοχαστῶν, οἱ ὅποιοι ἀνήκον εἰς τὴν ἰδρυθεῖσαν ὑπὸ τοῦ Γεωργίου Γεμιστοῦ Πληθῶνος σχολὴν εἰς τὸν Μυστράν κατὰ τὸ 1393. Ἡ πληθωνικὴ «Ὁδὴ» εἶναι ἕνας παγανιστικὸς ἕμνος, ὅστις προαγγέλει τὴν στροφήν ἀπὸ τὸν χριστιανικὸν ὀμμανισμὸν εἰς τὸν παγανιστικὸν ὀμμανισμὸν.

Ἡ ρητορική ἀνυψώδη εἰς τὴν κορυφαίαν θέσιν εἰς τὸ ORATIO SUPER QUINTILIANO ET STATII SYLVIS τοῦ AGNOLO POLIZIANO. Ὁ Μαρσίλιο Φιταῖο, εἰς τὸ DE RELIGIONE CHRISTIANA, ἀπιχειρεῖ τὴν σύνθεσιν μεταξὺ τῆς θειότητος καὶ τοῦ ἀνθρωπίνου λόγου, ὁ ὅποιος συλλαμβάνει τὴν ἀλήθειαν μὲ τὸν θεῖον σπινθῆρα. Ὁ BARTOLOMEO FAZIO ἐκθέτει τὴν ἀπολογία τῶ ἀνθρωπίνου ἐγὼ εἰς τὸ DE EXCELLENTIA ET PRAESTANTIA HOMINIS. Μὲ τὸ DE DIGNITATE ET EXCELLENTIA HOMINIS τοῦ GIANNOZZO MANETTI διαθεβασιώνεται μὲ τυρλὴν αἰσιοδοξίαν μία ἀπερίοριστος πίστις εἰς τὰς δυνάμεις τοῦ ἀνθρώπου, ὑπενδυμιζομένου τοῦ TAMQUAM QUIDAM MORTALIS DEUS τοῦ μεγάλου ARPINATE. Ὁ Τζιοβάνι Πίκο ντέλλα Μιράντολα εἰς τὸ DE HOMINIS DIGNITATE ἐξυμνεῖ τὸν ἀνθρώπο, νέο σεραφεῖμ διὰ τὸ φῶς τοῦ λόγου, τὸ ὅποιον ὁ Θεὸς θέλει νὰ τοῦ ἐμφυσήσῃ: «QUASI SERAPHINI ARDENTES EXTRA NOS POSITI, NUMINE PLENI IAM MON IPSI NOS, SED ILLE ERIMUS IPSEQUI FECIT NOS».

Ὁ ἀνθρώπος, παγανιστικὰ ἐξημμένος ἀπὸ τὸν Ἀνθρωπισμὸν, δημιουργεῖ μὲ τὴν Ἀναγέννησιν ἕναν νέον Ὄυμανισμὸν, ὁ ὅποιος ἐγκαταλείπει τὴν ἀντιγραφήν τῶν ἀρχαίων καὶ εὐθὺς ἀντλεῖ ἀπὸ συγχρόνων πηγῶν.

Ἡ γραμμὴ, ἀπὸ τὸν νέον τρόπον τοῦ νὰ θεωρῆται ἡ ἐπιστήμη ὡς δημιουργικὸν ἔργον τοῦ ἐγὼ εἰς τὸ TRATTATO DELLA PITTURA τοῦ Λεονάρδου ντὰ Βίντσι, ἕως τὰ ἐπιστημονικὰ πορίσματα τοῦ Γαλιλαίου, σηματοθεῖ τὴν ἀναγνώρισιν τῆς ἐμπειρίας ἐκλαμβανομένης ἀπὸ τὸν λόγον ὡς βάσεως τῆς γνώσεως ἀπωδομένου οἰοδηγῆτος παράγοντος ξένου πρὸς τὸν λόγον, ὁ ὅποιος θέτει τὰξιν εἰς τὸσύμπαν καὶ τὸ ἐρμηνεύει.

Παρόμοιον ρεῦμα θὰ εἶχεν ἀκολουθήσει διαφορετικὴν πορείαν ἐάν ἦτο δυνατόν νὰ ἐρρωθῶσιν τὰ κατὰλληλα ἀντερείσματα, ἀκριβῶς ὅπως τὰ εἶχε δημιουργήσει ὁ Ἅγιος Θωμᾶς ὁ Ἀκινάτης ἀλλὰ ἡ λουθηρανὴ μεταρρύθμισις ὑπῆρξε τὸ ἐμπόδιον ἐπαναλήψεως τοῦ μεγάλου ἔργου τοῦ Ἁγίου, διότι ἐάν εἰς τὴν ἀρχὴν ὑπελάμβανε μίαν υποτιμήσιν τοῦ ἐγὼ, ἀργότερον, ἀντιθέτως, θέτει εἰς δοκιμασίαν τὸν ἁγιασμὸν του. Πράγματι, ἀκριβῶς ἐπειδὴ ὁ Λούθηρος ἐξήρτησε τὸ υπερβατικὸν πεπρακμένον τοῦ ἀνθρώπου ἀπὸ τὸν ἰδιότροπον προσορισμὸν, διχοτόμησε τὸν λογικὸν δεσμὸν μεταξὺ τοῦ ἐπὶ τῆς γῆς ἔργου καὶ τῆς σωτηρίας, μεταξὺ τῆς ἀνθρωπίνης ζωῆς καὶ τῆς ζωῆς εἰς

τοὺς οὐρανοὺς. Ἐδέσμευσε τὸν ἀνθρώπον εἰς τὸ αἰώνιον πεπωμένον του, ἀλλὰ τὸν ἀπεδέσμευσε ἀπὸ οἰοδηγῆτος ὄριον εἰς τὸ ἐγκόσμιον ἔργον του. Ἐάν διὰ τὴν σωτηρίαν ἀρκεῖ ἡ πίστις, ὁ ἀνθρώπος εἰς τὴν ἐπὶ τῆς γῆς συμπεριφορὰν τοῦ μένει χωρὶς οἰοδηγῆτος ἐπεργήσων δεσμῶν. Ἡ ἀνύψωσις τοῦ ἀτόμου εἰς τὴν κοσμικὴν διάστασιν τῆς ὑπάρξεώς του εἶναι ἡ συνέπεια τῆς ὑποδουλώσεως τοῦ ἐγὼ εἰς τὸ πεπωμένον του. Ἐάν ἡ σωτηρία τοῦ ἐξαρτᾶται ἀπὸ τὴν Χάριν καὶ μόνον ἀπὸ τὴν χάριν, β,τι ἀξίζει εἰς τὴν παρούσαν ζωὴν εἶναι ἡ φύσις καὶ μόνον ἡ φύσις.

Ἀκολουθῶν τὴν προτεσταντικὴν πορείαν τῆς ἀπογυμνωμένης ἀπὸ τὴν Χάριν φύσεως, ὁ Γκρότιος ἐπλάσεν ἕνα φυσικὸν δίκαιον ἀνεξάρτητον ἀπὸ τὸν Θεόν· ὁ Φραγκίσκος Βάκιον ἐδημιούργησε σύστημα γνώσεων, εἰς τὸ ὅποιον αἱ ἐπιστήμαι ὑπετάχθησαν εἰς τὴν χρησιμότητα τῆς τεχνικῆς· ὁ Θωμᾶς Χάμπες ὑπεστήριξεν ἕνα δίκαιον ταυτιζόμενον μὲ τὴν βίαν, ἂν καὶ ὑποβαλλόμενον ἀπὸ τὸν νόμον τῆς χρησιμότητος, ὁ ὅποιος ὑπαγορεύεται ἀπὸ τὸν λόγον· ὁ Τζῶν Λοκ ἀπέλειψε τὴν μεταφυσικὴν ἀπὸ τὸν χώρον τῶν γνώσεων· ὁ Ζῆν Ζῆκ Ρουσσὸ ἐτόνησε τὴν ὑπεροχὴν τῆς φύσεως ἐπὶ τοῦ πολιτισμοῦ, ὁ ὅποιος διαφθείρει τὸν ἀγαθὸν ἄγριον· ὁ Κάντ ἀνηγόρευσε τὸν λόγον κριτὴν τῶν γνώσεων, ὑποκαθιστῶν τὸ βηρκευτικὸν ὑπερβατικὸν μὲ τὴν ἀντιλήψιν τοῦ υπερβατικῶν.

Ὁ HOMO OECONOMICUS τῆς ἐπαναστάσεως τῆς 1789 εἶναι ἕνας ἀνθρώπος ἀφηρημένος, χωρὶς ἱστορίαν. Ὅσα διακηρύσσονται μεγαλοφῶνα εἶναι τὰ δικαιώματα αὐτοῦ τοῦ ἀνθρώπου, ὁ ὅποιος ἔχει χᾶσει τὴν συγκεκριμένην ὑπόστασιν του.

Ἡ κοινωνία καθίσταται σωρὸς κόκκων ἄμμου προσφερομένων εἰς ἀπαρίθμησιν. Ἡ κοινωνία κοινοτικοποιεῖται· μὲ βῆσιν τὸν νόμον LE CHAPELIER, ἀποκτᾶ δύναμιν ὁ νόμος τοῦ δόσους, τῆς χωρὶς φραγμῶν φύσεως, εἰς τὴν ὁποίαν ὁ ἰσχυρὸς καταβροχθίζει τὸν ἀδύνατον, ὅπου ὁ ἀστός, ἐμποτισμένος ἀπὸ εὐλάβεια πρὸς τὸ χρήμα, ἴδιον τῶν προτεσταντῶν καὶ τῶν πουριτανῶν, θὰ ἐφαρμόσῃ εἰς τὸν «προλετᾶριον» τὸν νόμον τοῦ ἰσχυροτέρου, τὸν νόμον τοῦ δυνατοῦ, ὁ ὅποιος κατέχων τὰ πάντα ἔχει τὴν δυνατότητα νὰ αὐθαίρετῇ εἰς βάρος τοῦ ἀδύνατου, διότι τοιαῦτα πράξεις ἐπὶ τῆς γῆς δὲν θὰ θαρῶνουν εἰς τὴν αἰώνιαν χρίσιν, ἐξαρτωμένην κατὰ τὸν Λούθηρον ἀπὸ τὴν ἀκατάληκτον βιοτροπία ἐνὸς ἀδιαφόρου Θεοῦ.

Ὁ μαρξισμὸς ὑπῆρξε ἡ ἀθεϊστικὴ ἀπάντησις εἰς τὸν Θεὸν τοῦ Χριστιανισμοῦ διὰ τὴν θεω-

ποίησιν του ανθρώπου, ή οποία όφειλεται εις τον Ούμανισμόν. Ο μαρξισμός, άκριβώς επειδή είναι άδωρος έμορφοποίησεν ένα νέον σχήμα θεοποίησεως του ανθρώπου. Η μαρξιστική εξέγερσις του Ούμανισμού, άπερίοριστος πίστις εις τας δυνάμεις του ανθρώπου κατά την Άναγέννησιν, ύπεροχή της φύσεως επί του πολιτισμού, προΐον εκείνου τον Άποιον ό WILHELM DILTHEY προσδιόρισεν: «νέος άνθρωπος» του 17ου αιώνος εξέγερσις του Λουθήρου κατά της λογικής και της θείας όράσεως, καντιανή εξέγερσις του λόγου κατά του δόγματος, επαναστατική στάσις κατά της ιστορίας.

Ο Μάρξ φώναξε τό ίδιον «NON SERVIAM», τό όποιον έφώναξεν ό Λούσιφερ και ή φωνή του ειχε την ίδίαν ήχώ με τό «NON SERVIAM» τό όποιον, εις τό βάθος, είναι ή άκριβής μετάφρασις της «ελευθέρας βουλήσεως» του Λουθήρου.

2. Ο ΟΛΟΚΛΗΡΩΤΙΣΜΟΣ

Ο Όλοκληρωτισμός είναι ή θεοποίησης του Κράτους ως ενσάρκωσις ενός συνόλου, τό όποιον άπορροφά εις τό μοναδικόν και ολοκληρωμένον είναι τον ολας τας πολλαπλάς πραγματικότητας. Η θέσις αυτή φέρει εις την ύποτίμησιν του άτόμου, όφειλομένη εις την ανθρωπολογικην άπαισιωδισμόν ή οποία εις ένα THOMAS HOBBS, επί παραδείγματι, παραμένει τοιαύτη καθ' ό μέτρον περιορίζεται ή ισχύς του δικαίου με τον λόγον του νόμου, αλλά εις τον HEGEL, πατέρα του ολοκληρωτισμού επιτυγχάνεται ή ύπερβασις από τό καλύπτον τά πάντα σύστημα, τό όποιον συμπεριλαμβάνει οιοδήποτε φιλοσοφικόν σχήμα.

Άν και τέκνον του ρασιοναλισμού του 17ου αιώνος, ό Χέγκελ υπήρξεν ό μεγαλύτερος ρομαντικός διότι «ιστοριογράφησε», δηλαδή έκαμαν ιστορίαν με τό γίνεσθαι. Διά να καλύψη την καντιανή άβυσσον μεταξυ φαινομένων μη δυναμένων να κατανοηθούν και φαινομένων δυναμένων να παρατηρηθούν, ό Φίχτε προσδιόρισε τό είναι ως δράσις και την φιλοσοφικην γνώσιν ως αποτέλεσμα της όράσεως του έγω-όημιουργού. Ο Σέλλινγκ διεκρίνεν εις τό Σύμπαν την «Φύσιν» και τό Πνεύμα, έμφυχωτήν των όντων. Ητο όμως, αναγκαίον ένα άλλο θήμα: Η αποκάλυψις του τρόπου με τον όποιον αί πολλαπλότητες των όντων της φύσεως ταξινομούνται από τό Πνεύμα, έμφυχωτήν των πάντων.

Αυτό επέβαλλε την ανάγκην ύπάρξεως μιας δομής, όχι, όμως, βάσει μιας στατικής τάξεως, ή οποία θα καθίστα άνεμνήμενον την άλ-

λαγήν των πραγμάτων. Ητο αναγκαίον να «καταχθούσιν» τά όντα και τά πράγματα βάσει μιας τάξεως, ή οποία θα αξιολογούσε την ποικιλίαν και τό μεταβλητέον των πραγμάτων. Ητοι μία δυναμική κατάταξις' και αυτό άκριβώς είναι τό άντικείμενον της ιστορίας.

Η ιστορία είναι διαδοχή συμβάντων και όντων εις τον χρόνο. Η μεγαλοφυής προσφορά του Χέγκελ συνίσταται εις την διακρίσιν μεταξυ λογικού χρόνου και χρονολογικού, αναγομένων και των δύο εις την ενότητα της διαλεκτικής ανάπτυξεως του Πνεύματος κατά τρόπον ώστε όλα τά πράγματα να είναι άπλώς λογικά και ή χρονολογική ένδηλώσεις του Πνεύματος εις τον κοσμον.

Η φαινομενολογία του Πνεύματος κατά Χέγκελ είναι μία ιστορία ειδική: Είναι ή βιογραφία του Πνεύματος του κόσμου εις τό διαλεκτικόν του γίνεσθαι. Τό ύπόλοιπον του ευρύτετου φιλοσοφικού έργου του ύπονοείται εις την PH-A-NOMENOLOGIE DES GEISTES. Πράγματι, τί είναι ή «Λογική» άν όχι ή συλλογιστική του θείου προγράμματος, δηλαδή του Πνεύματος του κόσμου, τό όποιον διά τον Χέγκελ ήτο ή θεότης; Άκριβώς όπως ή «Φιλοσοφία της Ιστορίας» δεν είναι παρά ή θεολογία μιας πραγματικότητας συντιθεμένης από συμβάντα, τά όποια είναι ένδηλώσεις του γίνεσθαι του Πνεύματος. Ένώ ή «Έργαλοπαθεία των Έπιστημών» είναι τό δομοτοπικόν της δυναμικής πορείας του Πνεύματος προς την βαθμιαίαν λογικην αυτοσυνειδησίαν του. Και ή «Φιλοσοφία του Δικαίου» τό κορυφωμα των τελικων συμπερασμάτων εις τον χώρο του πολιτισμού- έδω εμφανίζεται με σαφήνεια ό τρόπος με τον όποιον εισέρχεται εις τον χωρις όρια ωκεανόν του Πνεύματος ένας κύκλος νέων γνώσεων, συντιθέμενος από όλα όσα εύρίσκοντα πέραν της φύσεως, μοναδικής πραγματικότητας εις την όποιαν ό Λιμπεραλισμός ήθελε να περιορίση τον άνθρωπον.

Ο Χέγκελ επέτυχε την ενότητα εκείνου τό όποιον ή ατομικιστική σκέψις, μητέρα του Λιμπεραλισμού, ειχε καταστήσει και καταστρέψει. Άλλοίς μίαν έσωτερικην εις τον κόσμο, ή διαρκής ενότης του Πνεύματος είναι τό έλον αλλά δεν εύρίσκεται εις τό έλον, άντιθέτως από τον Θεόν της χριστιανικής 'Αποκαλύψεως, ό όποιος είναι πανταχού παρών αλλά δεν είναι τό έλον. Τό φάσμα των γνώσεων κορυφούται εις την φιλοσοφικην γνώσιν, επειδή ή φιλοσοφική γνώσις είναι ή καθαρά γνώσις του λογικού χρόνου και του γίνεσθαι του Πνεύματος, ένψ ή θρησκευτική, ή

νομική και οιαδήποτε άλλη γνώσις είναι γνώσις ὅπου συγχέεται ὁ λογικὸς καὶ ὁ χρονολογικὸς χρόνος. Αὐτὸ ἐξηγεῖ διατι εἰς τὸν Χέγκελ τὰ μαθηματικά εἶναι κατώτερα ἀπὸ τὴν διαλεκτικὴν καὶ ἡ ἐπιστήμη γεννᾶται ἀπὸ τὴν συνείδησιν καὶ ἔχ' ἀπὸ τὴν ἐμπειρικὴν παρατήρησιν ἢ ἀληθῆς γνώσις ἀναβρῆται ἀπὸ τὸ Πνεῦμα, ὅχι ἀπὸ τὴς ἐκδηλώσεως τοῦ Πνεύματος, αἱ ὅποιαι εἶναι πάντοτε μερικαὶ καὶ πρόσκαιροι. Δι' αὐτὸ ἔχει σημασίαν μόνον ἡ φαινομενολογικὴ ἐμπειρία. Εἰς τὴν καθαρὰν γνώσιν τοῦ λογικοῦ χρόνου, ἡ ὁποία εἶναι ἡ φιλοσοφία, ἐνοῦται ἡ λογικὴ καὶ ἡ μεταφυσικὴ εἰς τὴν ἐνότητα τῆς μοναδικῆς πραγματικότητος τοῦ εἶναι τὸ Πνεῦμα τοῦ κόσμου.

Ἐκ πρώτης ὄψεως φαίνεται ὅτι εἰς παρομοίαν διάταξιν ὁ ἄνθρωπος ἀπορροφᾶται ἀπὸ τὸ Πνεῦμα, καὶ αὐτὸ συμβαίνει τῷ ὄντι ἐπειδὴ τὸ ἐγὼ τοῦ ὑποκειμένου εἶναι στιγμή τοῦ χρονολογικοῦ χρόνου καὶ βαθμὶς εἰς τὴν ἀνοδικὴν κλίμακα τοῦ λογικοῦ γίγνεσθαι τοῦ Πνεύματος. Μὲ ἄλλα λόγια, ἡ μαρτυρία τοῦ Πνεύματος ἐδράζεται εἰς τὸ βάθος τῆς ἀνθρωπίνης συνειδήσεως καὶ ὁ ἄνθρωπος δὲν εἶναι ἀπλῆ αἰσθαντικὴ ὑπαρξίς, ἀλλομένη ἀπὸ τὰ ἔνστικτα πρὸς τὴν ἀπόλαυσιν, ἀλλὰ εἶναι καὶ Πνεῦμα, τὸ ὅποιον φωτίζει εἰς τὴν συνείδησιν του μιὰ σπῖθα τῆς θείας οὐσίας, ἡ ὁποία εἶναι τὸ Πνεῦμα. Χαρακτηριστικὰ εἶναι ὅσα ἔγραψεν ὁ Χέγκελ νέος, εἰς τὸ *LEBEN IESU: «DER MENSCH IST NICHT BLOSS EIN TRIEBE NACH VERGNUGEN EIGESCHRANKT, ES IST AUCH DER GEIST IN IHM, AUCH EINE FUNKE DER GOTTLICHEN WESENS»*. Ἐπανεμφανίζεται ἐδῶ ἡ λουθηρανὴ διάστασις μεταξὺ Θεοῦ καὶ ἐγῶ, ἔντασιν, τὴν ὁποίαν ὁ Χέγκελ «ὀρθολογίζει» εἰς τὸ μέτρον κατὰ τὸ ὅποιον τὸ θείον ἄπειρον τοῦ Πνεύματος φωτίζει τὸν ἀνθρώπινον λόγον. Εἰς αὐτὸ τὸ μέτρον ὁ ἄνθρωπος ἐνσαρκώνει τὴν ἀντικειμενικότητα τοῦ Πνεύματος εἰς τὸ βάθος τῆς ὑποκειμενικότητος τοῦ ἐγῶ του.

Ἄλλὰ, ἀπὸ τὴν ἄλλην πλευρὰν, ἐπειδὴ τὸ πραγματικὸν εἶναι λογικὸν καὶ τὸ λογικὸν εἶναι πραγματικόν, ὁ Λόγος τοῦ ἀνθρώπου ὅταν εἶναι ἀντικειμενικοποιημένος, καλύπτει τὴν διάστασιν τοῦ Πνεύματος καὶ ἀπὸ τοὺς λογικοὺς καὶ χρονολογικοὺς περιορισμοὺς του εἶναι ἰκανὸς νὰ κατανόησιν τὴν πορείαν τῆς βιογραφίας τοῦ Πνεύματος, πορείαν λογικὴν ἢ ὁποία εἶναι ἡ χρονολογικὴ διαδρομὴ εἰς τὴν ἰδιαίτεράν ἱστορίαν του, ἡ ἱστορία τῆς παρεμβολῆς τοῦ ἐγῶ εἰς τὴν διαδικασίαν τοῦ παχσοῦμου γίγνεσθαι.

Ὅτω διασώζεται ἡ ἀτομικότης, ἂν καὶ τὸ

πεπραμένον τῆς εἶναι νὰ χάνεται ες τοὺς κόλπους τοῦ Πνεύματος. Ἡ χρονολογικὴ προσωρινότης τοῦ ἐγῶ θὰ εἶναι αἰωνία ἀντικειμενικότης εἰς τοὺς κόλπους τοῦ Πνεύματος. Τὸ χρονολογικῶς ἐφήμερον τοῦ ἐγῶ θὰ εἶναι ἀντικειμενικὴ αἰωνιότης εἰς τοὺς κόλπους τοῦ Πνεύματος. Ἀναπόφεικτον ἀποτέλεσμα θὰ εἶναι ὅτι τὸ ὑποκειμενικόν, εἰς τὸ πέρασμα ἀπὸ τὴν βαθμίδα τῆς ὑποκειμενικότητος εἰς τὴν ἀντικειμενικότητα, θὰ ἐξαφανισθῆ καὶ θὰ ἀπορροφηθῆ εἰς ἀναβαθμοὺς ἄνωτέρους ὅπου κυριαρχεῖ ὁ λογικὸς χρόνος τοῦ Πνεύματος: εἰς τὴν κοινωσίαν, καὶ ἐν συνεχείᾳ ἄτομον καὶ κοινωσία εἰς τὸ Κράτος, σύνθεσιν τῶν δύο εἰς τὴν ὑψηλοτέραν διαλεκτικὴν σύνθεσιν τοῦ ἀντικειμενικοῦ Πνεύματος.

Ἡ ἐγγελιανὴ *AUFHEBUNG* ἐκφράζει τὴν διαλεκτικὴν ἀπορροφήσιν εἰς τὸ Κράτος τῆς θέσεως — ἄτομον καὶ τῆς ἀντιθέσεως — κοινωσία. Εἰς τὴν *AUFHEBUNG* ἢ σύνθεσιν ἀπορροφᾶ καὶ τὸ ἄτομον καὶ τὴν κοινωσίαν.

Ὅπως ὁ Χέγκελ ἀνακαλύπτει εἰς τὴν κοινωσίαν ἕναν νέον χώρον τῆς ἀνθρωπίνης ζωῆς, ἀλλὰ διὰ νὰ τὴν συσχετίσῃ μὲ τὸν λογικὸν χρόνον τοῦ Πνεύματος καὶ νὰ τὴν ἐξαφανίσῃ εἰς τὴν ἀνωτέραν *AUFHEBUNG* τοῦ Κράτους. Διὰ τῆς ὀρθολογικοποιήσεως τῆς ἐκάλυψε τὴν ἀπλεπτινὴ διάστασιν, ἡ ὁποία προεκλήθη ἀπὸ τὸν Λούθηρον.

Μὲ βάσιν τὸν Χέγκελ ὁ Ὀλοκληρωτισμὸς εὐρίσκει τὴν δικαίωσιν του, διότι ὁ ἄνθρωπος γνωρίζει λογικῶς τὸν ἔσχατον μοιραῖον προρισμὸν του: ὑποταγῆ εἰς ἕνα Κράτος, τὸ ὅποιον ἐνσαρκώνει μιάν ἀνωτέραν στιγμήν τοῦ διαλεκτικοῦ γίγνεσθαι. Ἡ μέθοδος τοῦ Χέγκελ ἔφευγεν ἀναποφεικτῶς τὴν ἐξαφάνισιν τοῦ ἀτόμου καὶ τῆς κοινωσίας εἰς τὸ ὀλοκληρωτικὸν Κράτος.

Ὁ Μάρξ υἱοθετεῖ τὴν μέθοδον τοῦ Χέγκελ, ἀλλὰ ἀπομακρύνεται ἀπὸ τὸ ἐγγελιανὸν σύστημα, ἥτοι ἀπὸ τὴν φιλοσοφίαν ὡς τοιαύτην: ὅτι ἐνδιαφέρει δὲν εἶναι ἡ γνώσις τοῦ κόσμου, ἀλλὰ ὁ μετασχηματισμὸς του.

Ἡ φιλοσοφία δὲν εἶναι πλέον ἕνα σύστημα, ἀλλὰ μεταμορφώνεται εἰς ἄλλοτριωσιν. Εἰς τὸ ἐπαναστατικὸν ἐπίπεδον ὁ Μάρξ ὀνειρεύεται τὴν ἀπελευθέρωσιν τοῦ ἀτόμου ἀπὸ τὰς ἄλλοτριώσεις, ἀλλὰ αὐτὴ ἡ ἀπελευθέρωσις ἐννοεῖται ὡς οὐτοπικὸν κέρμα τοῦ καμμουνισμοῦ χωρὶς ὀλοκληρωτικὸν Κράτος, τὸ ὅποιον εἶναι τὸ ἀναγκαῖον ὄργανον διὰ νὰ πραγματοποιηθῆ ἡ ἐπανάστασις. Ἄλλὰ ἡ ἐμπειρία ἀπέδειξεν ὅτι οἱ μαρξισταὶ δὲν ἐπροχώρησαν πέραν τῆς προκαταρκτικῆς καὶ ἐγγελιανῆς φάσεως τοῦ ὀλοκληρωτικοῦ Κράτους οὔτε θὰ δυνήθουν νὰ τὸ ὑπερβῶν εἰς τὸ μέλλον.

3. Η ΠΑΡΑΔΟΣΙΑΚΗ ΣΚΕΨΙΣ

Ἐνῶς ὁ Λιμπεραλισμός κατευθύνει τὴν πολιτικὴν ζωὴν πῆρξί τοῦ ἀτόμου, ἐπιδιώκων τὴν κατάρτησιν τῆς Κοινωνίας ἀλλὰ καὶ τοῦ Κράτους καὶ ὁ Ὀλοκληρωτισμός συγκεντρώνει τὸ πᾶν εἰς τὸ Κράτος, τὸ ὅποιον ἀπορροφᾷ καὶ τὸ ἀτομον καὶ τὴν κοινωνίαν, ἡ Παραδοσιακὴ Φιλοσοφία θέτει τὴν κοινωνίαν εἰς τὸ κέντρον τῆς πολιτικῆς σκη- νῆς, ἀνεξαρτητοποιεῖ τὴν Κοινωνίαν ἀπὸ τὸ Κρά- τος καὶ βασίζεται εἰς αὐτὴν διὰ τὴν συγκεκριμέ- νην πραγμάτων τῆς γῆνης ὑπάρξεως τῶν ἀτόμων.

Διὰ τὴν Παραδοσιακὴν Ἰδεολογίαν τὸ πολι- τικὸν ζῶον τοῦ Ἀριστοτέλους εἶναι ὁ κοινωνικὸς ἐκ φύσεως ἄνθρωπος, ὁ γεννημένος διὰ τὴν ζῆ ἐν κοινωνίᾳ. Ἀνάικανος καὶ προσηΐ δι' ἑαυτὸν κατὰ τὴν πρώτην φάσιν τῆς ὑπάρξεώς του, ζῆ χάρις εἰς τὴν βοήθειαν τῶν ἄλλων ὑπὸ τὴν προστα- σίαν τῶν ὁποίων δύναται νὰ ἀναπτυχθῆ καὶ νὰ φθάσῃ εἰς τὸ σημεῖον νὰ ἰκανοποιῆ μόνος του τὰς ἀνάγκας του. Ὁ ἄνθρωπος δὲν γεννᾶται μόνος, δὲν μεγαλώνει μόνος, δὲν γεννᾶται εἰς ἓνα Κρά- τος. Ὁ ἄνθρωπος γεννᾶται καὶ μεγαλώνει εἰς τὴν κοινωνίαν, πρωταρχικῶς εἰς τὸν πρῶτον κοι- νωνικὸν πυρῆνα, τὴν οἰογένειαν.

Ἡ οἰογένεια προσφέρει ὕλικὴν καὶ πνευματι- κὴν τροφήν. Ἀπὸ τὰ μητρικὰ χεῖλη μαθαίνομεν τὰς πρώτας λέξεις, τὴν πρώτην προσευχὴν πρὸς τὸν Θεόν, τοὺς πρώτους μύθους, ὁ ὅποιος τρέ- φουν τὸν παιτικὸν μας κόσμον. Ἡ οἰογένεια τρέφει καὶ ἐκπαιδεύει. Ἄν καὶ δὲν παρεμβαίνει ἡ βούλησί μας εἰς τὴν ἐκλογὴν τῶν γεννητόρων μας, ἐξ αὐτῶν λαμβάνομεν τὰ κριτήρια, τὰ ὀ- ποῖα θὰ χρησιμοποιήσωμεν διὰ νὰ κρίνομεν γε- γονότα καὶ πράγματα.

Τὰ ἀνωτέρω σημαίνουν ὅτι εἴμεθα ἄνθρωποι συγκεκριμένοι καὶ ὄχι ἀφηρημένοι. Εἰς τὴν ἰσπα- νικὴν γλῶσσαν ἡ λέξις ἰδαλγός συνοψίζει αὐ- τὴν τὴν ιδέαν. Ἰδαλγός σημαίνει υἱὸς τίνος, δηλαδὴ τὴν καταγωγὴν τὸ ἀνήκειν εἰς οἰογέ- νειαν καὶ διὰ διευρύνσεως τῆς σημαντικῆς, ἓνας ἄνθρωπος ἀξίος ἐκτιμῆσεως καὶ σεβασμοῦ. Ἡ παραγνώρισις αὐτοῦ τοῦ παράγοντος, ὅπως εἰς τὴν περίπτωσιν τῶν λιμπεραλιστῶν περιορίζει εἰς μόνην τὴν φυσικὴν τὸν διάστασιν τὸν ἄνθρω- πον.

Εἰς τὴν κοινωνίαν, ἀπὸ τὴν πρώτην μορφήν τῆς, τὴν οἰογένεια, ὁ ἄνθρωπος λαμβάνει ἓνα ὄ- νομα, μίαν κληρονομίαν, μίαν ἱστορίαν, μίαν Πα- ραδοσίαν. Πράγματι, ὅτι διακρίνει τὸν ἄνθρωπον ἀπὸ τὰ ἄλλα ὄντα εἶναι ἡ ἰκανότης του νὰ κλη-

ρονομηται, ἐνῶ τὸ ζῶον στερεῖται ἀπογόνων. Ὁ ἄνθρωπος ἔχει τὴν δυνατότητα νὰ μεταβιβάσῃ διωχὰς κληρονομημένας ἀπὸ ἄλλους ἄνθρώπους· τὸ ζῶον δὲν εἶναι εἰς θέσιν νὰ μεταδώσῃ, ὅ,τι ἐ- διδάχθη. Ὁ ἄνθρωπος εἶναι κοινωνιολογικῶς «παραδοσιακός», δέχεται ἀλλὰ καὶ μεταδίδει τὸν πολιτισμόν, ἐνῶ τὸ ζῶον εἶναι ἀπλή φύσις, δίχως ἱστορίαν. Ἐξ αὐτοῦ συναγεται ὅτι ὁ μὴ παραδο- σιακὸς ἄνθρωπος ταυτίζεται πρὸς τὸ ζωτικὸν ἐπί- πεδον.

Ἡ κοινωνία καὶ ὄχι τὸ κράτος εἶναι τὸ μέ- σον τῆς Παραδόσεως. Ἡ κοινωνία εἶναι ὀλότης ζωῆς· τὸ κράτος δύναμις κανονιστικῆ. Εἰς τὴν κοινωνίαν, εἰς τὴν κοινωνικὴν ζωὴν, ὑπεισέρχον- ται στοιχεῖα θρησκευτικὰ, λογοτεχνικὰ, καλλι- τεχνικὰ, οικονομικὰ. Εἰς τὸ κράτος παρεμβαίνει μόνον ἡ δύναμις. Τὸ κράτος ἀναποκρίνεται εἰς τὴν ἀνάγκην τῆς συλλογικῆς ἀσφαλείας, ἡ κοι- νωνία εἶναι ὀλόκληρος ἡ ἀνθρωπίνη ζωὴ εἰς τοὺς δεσμοὺς τῶν ἀνθρώπων μὲ τούς ὁμοίους των.

Δεσμοὶ μὲ μορφήν, διάρθρωσιν, ἱεραρχίαν. Ἡ κοινωνία εἶναι ζωικὴ τάξις ὑπὸ τὴν προοπτι- κὴν τῶν ὕλικῶν καὶ ὑπὸ τὴν προοπτικὴν τῶν πνευματικῶν ἀναγκῶν, προῖον τῶν ἐπιθυμιῶν, τὰς ὁποίας ἐνεργοποιοῦν εἰς τὸν ἄνθρωπον τὰ ἀ- διάσπαστα συστατικὰ του: Τὸ σῶμα καὶ ἡ ψυχὴ. Ἡ κοινωνία πρέπει νὰ ἰκανοποιῆ καὶ τὰ δύο· δι' αὐτὸ πρέπει νὰ ὑπάρχῃ τάξις προτεραιότητος.

Ἀπὸ τὴν τάξιν τῆς ἀνάγκης κατὰγεται ἡ τάξις τῶν ἰκανοποιήσεων, κυριώτερον κριτήριον τῆς κοινωνικῆς τάξεως. Ἐξ αὐτοῦ προέρχεται ἡ ὑπαρξίς πολλῶν μικρο-κοινωνιῶν εἰς τὴν Κοινο- νίαν. Ἡ πίστις εἰς τὸ ὑπερβατικὸν δημιουργεῖ κοι- νωνίας καταλλήλους νὰ ἰκανοποιήσουν τὰς θρη- σκευτικὰς ἀνάγκας. Ἡ ἐλπίς πρὸς τὸ ὄρατον κα- λύπτει αἰτήματα καλλιτεχνικὰ. Τὸ ἔστυκτον τῆς συντηρήσεως, κορυφούμενον εἰς τὴν ἀνατρο- φὴν τῶν παιδιῶν, ἐγγύησιν τῆς μελλοντικῆς πνευματικῆς διαίτωνσεως, γεννᾷ τὴν οἰογένειαν. Αἱ ὕλικαι ἀνάγκαι εἶναι πηγαὶ ἐπαγγελματικῶν κοινωνιῶν.

Ὁ ἄνθρωπος εἶναι πέτρα ἐσφενδονισμένη εἰς τὴν ἑλμνὴν τῆς ζωῆς καὶ δημιουργοῦσα κύ- κλους εὐρύτερους: Οἰογένεια, κοινότης, πατρις. Εἰς αὐτὰς γεννώμεθα καὶ ἡ ἀπάρνησις των ἰσο- δυναμεί μὲ ἀπάρνησιν αὐτῆς τῆς ἰδίας τῆς φύ- σεώς μας· μετὰ τὴν ἄρνησιν ἔρχεται ἡ πτώσις εἰς τὴν ἄρνησιν τῆς ἱστορίας, εἰς τὸ παράλογον νὰ εἴμεθα υἱοὶ οὐδενὸς ἡ ἀπόγονοι τῆς ζωότητος. Ἐὰν δὲν εἴμεθα ἄνθρωποι συγκεκριμένοι καὶ πα- ραδοσιακοὶ χάνεται ἡ οὐσιώδης ιδιότης μας ὡς ἀνθρώπων.

Ἡ κοινωνία, σχηματιζομένη ἀπὸ μικροτέρας κοινωνίας λίκνον τοῦ ἀτόμου καὶ κοίτη τῆς ζωῆς τοῦ ἀνθρώπου ἀπὸ τῆν γέννησιν ἕως τὸν θάνατον, ἔχει ὄμο χαρακтерιστικά. Πρῶτον τὸν ανεξαρτησίαν ἐναντι τοῦ Κράτους, ἐπ' ὅσον καλλίπτε ἀνάγκας τὰς ὁποίας τὸ Κράτος εἶναι ἀνίκανον νὰ ἱκανοποιήσῃ. Δεύτερον ὅτι πηγάζει ἀπὸ αὐτὴν ταύτην τὴν ἀνθρωπίνην φύσιν, ὀργανοῦται ἐξ ἑατῆς, εἶναι ἓνα σύνολον ζωϊκῶν κύκλων συντονισμένων μεταξύ των, ἕκαστος μὲ ἰδίαν σφαίραν δράσεως, σκοποῦς καὶ μέσα.

Τὸ Κράτος εἶναι ὁ πολιτικὸς συντονιστὴς αὐτῶν τῶν ποικίλων καὶ ἑλασσόνων κοινωνιῶν. Τὸ Κράτος εἶναι ἡ ἐξουσία, ἡ ὁποία διατάζει, ἀλλὰ καὶ δὲν δύναται οὔτε νὰ καταργήσῃ οὔτε νὰ ἀπορροφήσῃ τὰ στοιχεῖα, τὰ ὁποία ἐξουσιάζει. Τὸ Κράτος εἶναι ἡ ἐξουσία ἱεραρχοποιήσεως τῆς κοινωνίας, ἀλλὰ χωρὶς νὰ τὴν βλάπτῃ ἢ νὰ τὴν ἀποδυναμώσῃ, διότι ἐὰν ἡ κρατικὴ δράσις ἦτο ἀρνητικὴ θὰ συνέβαινε τὸ παράλογον νὰ εἶναι τὸ ἐμπόδιον εἰς τὴν ἱκανοποίησιν τῶν ἀνθρωπίνων ἀναγκῶν. Τὸ παραδοσιακὸν σύστημα εἶναι ἓνα σύνολον δημοκρατιῶν ὑπὸ ἓνα στέμμα, διὰ νὰ ἐπαναλάβω τὸν JUAN VAZQUEZ DE MELLA.

Κατὰ τὴν παραδοσιακὴν φιλοσοφίαν ἡ ἀνθρωπίνη ζωὴ ἀπαιτεῖ τὴν ὑπαρξίν ὀργανωμένης κοινωνίας, κοίτης τῶν συγκεκρμένων ἐλευθεριῶν τῶν συγκεκρμένων ἱστορικῶν ἀνθρώπων ἀλλὰ καὶ ὄχι μόνον αὐτῶν τῶν ἐλευθεριῶν κατὰ οἰοσδήποτε ἀναρχικῆς λιμπεραλιστικῆς ἐπιθέσεως, ἐπενεργούσης κατὰ τρόπον ἀποσυνθετικὸν ἐκ τῶν ἑσω, ἡ ὀλοκληρωτικὴν ὑποδοῦλωσιν ὑποστηριζομένην ἔξωθεν.

Τὸ Κράτος εἶναι ἓνας παράγων ἐξουσίας ἱεραρχοποιήσεως καὶ τίποτε περισσώτερον. Ἀποδείξεται ὅτι αὐτὸς ὁ παράγων παινρᾷ ἀπὸ κοινωνιῶν εἰς κοινωνίαν κατὰ τὸ μέτρον τὸ ὅποιον τὸ πλέγμα τῆς συλλογικῆς ζωῆς καθίσταται περισσώτερον σύνθετον: "Ὅταν δόλοκληρος ἡ κοινωνικὴ ζωὴ περιελείετο εἰς τὴν οἰκογένειαν, ὁ PATER-FAMILIAS ἦτο ἡ κρατικὴ ἐξουσία" ὅταν αἱ οἰκογένειαι συναδρῶσθησαν εἰς πόλεις, ἡ ἐξουσία μετεβιβάσθη εἰς τὴν «ἀρχήν» τοῦ «ἔθμου», εἶτε εἰς τοὺς ἀρχηγούς τῶν οἰκογενειῶν, εἶτε εἰς τοὺς στρατιωτικὸς ἀρχηγούς τῶν φατριῶν κτλ. Ἄργότερον εἰς τὰ βασίλεια καὶ τὰς αὐτοκρατορίας, ὑπῆλξαν ἐξουσίαι ἐυρύτεραι, ἀπαραίτητοι διὰ τὸ πολιτικὸν σχῆμα ἀλλὰ αἱ ὁποῖαι ποτὲ δὲν ὑπεδούλωναν τὴν ἐλευθερίαν καὶ ανεξάρτητον ζωὴν τῶν αὐταρχικῶν κοινωνιῶν.

Ἐπομένως ὁ μαρξισμὸς εἶναι ἡ περισσώτερον ριζικὴ ἀρ-

νησις τῆς Παραδόσεως ἐπειδὴ ἀγνοεῖ τὴν κοινωνικὴν ζωὴν ὡς ἀναγκαίαν πραγματικότητα διὰ τὸν ἄνθρωπον. Εἰς τὸν ὑπατον σκοπὸν του, τὸν καμμουνισμὸν, εἰς τὸν ἐνδιάμεσον στόχον του, τὸν ὀλοκληρωτισμὸν. Ἀνοῦμενος τὴν ἱστορίαν — καὶ συνέπειαν νὰ ἀχθῇ ὁ ἄνθρωπος εἰς ἐπιπέδον μαθαρὰς ζωόδους οἰκονομίας, ὁ μαρξισμὸς ἀγνοεῖ τὴν κοινωνίαν ἀκριβῶς ἐπειδὴ ἀγνοεῖ τὴν ἱστορίαν. Συγκεντρώνει ὅλα τὰ σφάλματα τοῦ Λιμπεραλισμοῦ καὶ τοῦ Ὀλοκληρωτισμοῦ· θεωρεῖ τὸν ἄνθρωπον ὡς ἀπλὴν «φύσιν» ἀπογυμνωμένην ἀπὸ παραδόσεις· δι' αὐτὸ ἀρνεῖται ἀπολύτως τὴν κοινωνίαν, ἀκόμη καὶ τὴν στοιχειωδέστεραν μορφήν τῆς τῆν οἰκογένειαν· δι' αὐτὸ τὰ συνδικάτα εἰς τὸ πολιτικὸν σύστημα του εἶναι κρατικά· δι' αὐτὸ τὸ Κράτος ὑποκαθιστᾷ τὴν κοινωνίαν εἰς τὰ μέσα παραγωγῆς, εἰς τὴν κατανομήν τῶν καταναλωτικῶν ἀγαθῶν, εἰς τὴν ἐκπαίδευσιν, ἀκόμη καὶ εἰς τὴν τέχνην, ὑποτεταγμένην καὶ προγραμματισμένην.

Αἱ τρεῖς δυνατὰ κατευθύνσεις τῆς πολιτικῆς σκέψεως εἶναι ὁ Λιμπεραλισμὸς, ὁ Ὀλοκληρωτισμὸς καὶ ἡ Παράδοσις. Ἐπειδὴ ὁ κομμουνισμὸς συγκεντρώνει ὅλας τὰς ἀρνητικὰς ἕξεις τοῦ Λιμπεραλισμοῦ καὶ τοῦ Ὀλοκληρωτισμοῦ αἱ λογικαὶ συνέπειαι θὰ εἶναι αἱ ἀκόλουθοι:

1. Ἡ ἄρνησις τοῦ μαρξισμοῦ συνεπάγεται καὶ τὴν ἄρνησιν τοῦ Λιμπεραλισμοῦ καὶ τοῦ Ὀλοκληρωτισμοῦ.
2. Ἡ ἄρνησις τοῦ μαρξισμοῦ πρέπει νὰ στηριχθῇ εἰς τὴν βάσιν τῆς ἀνορθώσεως τῆς κοινωνίας βάσει τῶν ἀρχῶν τῆς Παραδόσεως.

Οἰαδήποτε ἐνδιάμεσος λύσις εἶναι ἀνεπαρκὴς συμβιβασμὸς ἢ πολιτικὸν λάθος. Ὁ μαρξισμὸς εἶναι δυνατὸν νὰ καταπολεμηθῇ μόνον ἐὰν ἀπορριφθῶν τὰ δύο σφάλματα, στὰ ὁποῖα ὀφείλει τὴν ὑπαρξίν του. Ὁ μόνος πρὸτος διαλύσεως τῶν θεωρητικῶν φαντασιώσεων τοῦ μαρξισμοῦ εἶναι νὰ ἀντιπαταχθῇ ἡ θεωρία τῆς Παραδόσεως. Ἐκτός ἀπὸ μία κοινωνία ἐλευθερία καὶ ὀργανικὴ δὲν ὑπάρχει ἄλλη λύσις ἀπὸ τὴν τυρανία τῆς ἀποχαλινωμένης μάζης ἢ τοῦ τυράννου. Αὐτὸ ἄλλωστε εἶναι ὑποθήκη τοῦ Ἀριστοτέλους: «ὁ δὲ τύραννος ἐκ τοῦ δήμου καὶ τοῦ πλήθους» (Ἡθικά Νικομάχεια, 1310 Β, 12-13). Ἦτοι ἀπὸ τὴν δημογωγικὴν ἀναρχίαν ἢ ἀπὸ τὴν δημογυγίαν τῆς ἀπεριοριστοῦ δυνάμεως· ἀπὸ τὸν Λιμπεραλισμὸν ἢ ἀπὸ τὸν Ὀλοκληρωτισμὸν.

FRANCISCO ELIAS DE
TEJADA Y SPINOLA

ΝΟΤΩΠΙΝΕΣ ΣΧΕΣΕΙΣ

ΕΠΙΘΕΩΡΗΣΙΣ ΠΝΕΥΜΑΤΙΚΟΥ ΠΡΟΒΛΗΜΑΤΙΣΜΟΥ

ΙΑΝΟΥΑΡΙΟΣ 1977

ΦΙΛΟΣΟΦΙΑ
ΠΟΛΙΤΙΚΟΣ ΣΤΟΧΑΣΜΟΣ
ΕΠΙΣΤΗΜΗ

